

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Тенденції тривожні, але не критичні: КМІС про сприйняття українцями рівня єдності суспільства](#)

[Чи змінила велика війна погляд Заходу на Україну та її минуле: дис-кусія істориків у Празі. – Ірина Матвіїшин](#)

[Згадували про «один народ» та бажали смерті. Які надписи залишили окупанти в українських школах і в чому їхній сенс](#)

[Держекспертиза схвалила проєкт Національного військового меморіального кладовища у Гатному. Національне військове меморіальне кладовище отримало позитивний висновок. – Іванна Капустянська](#)

Медіа

[Фундаментальна проблема телеграму в тому, що його не контролює жодна з наших дружніх держав, – експерт Хіміч](#)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[Пушкін, Чайковський, декабристи: чому Кам'янка на Черкащині досі є твердиною російської культури? – АННА ЛОДИГІНА](#)

[Які вулиці ще не перейменували на Любомльщині](#)

Регіональна культурна політика, культурно-мистецькі ініціативи громад

[Відбудова Харкова: за кошти містян і без їхньої участі. – «Обсерваторія демократії»](#)

Благодійність. Меценатство. Волонтерство

[Медіа-кава: продають зустріч із Валерієм Залужним](#)

[НА ШАПКУ-2024: ГУРТ ПРОСЛАВИ «ОБ'ЄДНАНІ ХВАЛОЮ» СПІЛЬНОТИ «МИР ВАМ» УГКЦ. Благодійний концерт у Франківську](#)

Фестивалі

[Re-read, Liza Vibikova, Oi Fusk: проєкт «Артилерія» представить власну сцену на Atlas United 2024. – Марічка Максимець](#)

Театр

[У театрі імені Леся Курбаса показали «Легенду про вічне життя». – Катерина Сліпченко](#)

[У Волинському драмтеатрі йдуть ремонтні роботи](#)

Музика

[Романтичний літній вечір танго і джазу при свічках у Львівській філармонії. На гостей чекає унікальна атмосфера та незабутні емоції від ви-конання хітів легендарних композиторів. – Ольга Максим'як](#)

[У Рівному виступив оркестр 2 Галицької бригади Національної гвардії України](#)

Візуальні мистецтва

[П'ять львівських виставок, які можна відвідати у липні. – Наталка Горішня](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[У Києві пройде Одеський міжнародний кінофестиваль. Що у програмі? – Марічка Максимець](#)

[«Ми були рекрутами»: документальний фільм про бійців Третьої окремої штурмової бригади вийшов на Netflix. – Таня Матяш](#)

[Сенцов про фільм «Реал»: Камера випадково увімкнулася під час важкого бою](#)

Просвітництво

[Відбудеться лекція про ідеолога ОУН Степана Ленкавського](#)

Література. Книговидання

[Український інститут книги назвав найприбутковіші книговидавничі підприємства](#)

[Ідея, яка наснилася: в Ужгороді відкрили першу книгарню-кав'ярню Raregoва. – Ольга Заєць](#)

[Збірка українського поета Сливинського потрапила у шортлист Премії Волкотта у США. Раніше її отримав Жадан](#)

[Стартував конкурс на здобуття літературної премії імені Івана Корсака](#)

[Міжнародний конкурс книжкових обкладинок для початківців оголосив переможців](#)

Музейна справа

[В Ужгородському скансені діє виставка вишитих сорочок](#)

Охорона культурної спадщини

[На дні знищеного Каховського водосховища виявили археологічну знахідку V–III тис. до н. е.](#)

Бібліотечна справа. Читання. Промоція читання

[У деокупованому селі на Київщині відновили бібліотеку](#)

[У Горохівській громаді стартував читацький рекорд](#)

[Дегустація книги: у луцьких кав'ярнях розмістили мінібібліотеки](#)

Навчальні заклади. Кадри

[Конкурс на посаду директора Львівського палацу мистецтв завершився скандалом. Переможцем обрали кандидата від партії «Голос» Левка Ваньковича. – Наталія Шутка](#)

Підтримка України у світі

[Популярний шведський журнал, що пише про мистецтво, присвятив свій номер Україні](#)

[Німецька співачка Марлен Маас заспівала «Ой у лузі червона калина» на могилі Ірини Цибух у Львові](#)

Загальні питання

Тенденції тривожні, але некритичні: КМІС про сприйняття українцями рівня єдності суспільства

Антон Грушецький, виконавчий директор КМІС, зазначив, що за результатами опитування 44% респондентів вважають, що в Україні панує єдність, але водночас 15% висловили протилежну думку. За його словами, результати можна інтерпретувати як позитивно, що більшість українців попри все зберігають оптимізм, так і негативно, що більшість людей відчувають певну роз'єднаність у країні. Наведено інфографіку опитування. Докладніше:

<https://espresso.tv/suspilstvo-tendentsii-trivozhni-ale-nekritichni-kmis-pro-spriynyattya-ukraintsyami-rivnya-ednosti-suspilstva>

Чи змінила велика війна погляд Заходу на Україну та її минуле: дискусія істориків у Празі. – Ірина Матвіїшин

Розв'язана Росією повномасштабна війна в Європі спричинила глобальний бум уваги до України. Але чи зрозумів Захід Україну? Чи переосмислив своє бачення минулого України і Росії? Чи приходить розуміння, що Росія нав'язала росіянам і світу сфальшовану версію історії країни? Що з цим робити? Про це у Празі дискутували чеський історик Давид Свобода та український історик і народний депутат Володимир В'ятрович. Здавалося, на третьому році великої війни Росії і посиленої уваги до України, питання необхідності деколонізації погляду на українську історію не мало б викликати дискусії. Але дискусія триває. Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/viy-na-zminyla-pohlyad-ukrayina-zakhid-istoryky/33018169.html>

Згадували про «один народ» та бажали смерті. Які надписи залишили окупанти в українських школах і в чому їхній сенс

Російські військові залишили по собі безліч слідів перебування на окупованих територіях. У школах, де вони облаштовувались, крім розрухи, безладу, недоїдків і продуктів життєдіяльності, були присутні послання: написи та малюнки. Що саме окупанти намагаються донести українцям своєю імпровізованою «творчістю» на стінах шкіл і яким чином ця частина архіву може допомогти в фіксації воєнних злочинів та притягненні росіян до відповідальності? Чому фіксувати «сліди» окупантів – важливо?... Російські війська залишили свої «сліди» у школах Київської, Чернігівської, Сумської, Харківської, Донецької, Запорізької, Херсонської та Миколаївської областей. Більшість з них вже додані до архіву та нанесені на інтерактивну мапу. Ця мапа створена у рамках ініціативи культурної інституції «Міжвухами» – «Настінні докази». Це відкритий архів, який показує справжні сенси «руського міра». Учасники ініціативи заради збору доказів воєнних злочинів росіян здійснюють експедиції на деокуповані території, моніторять відкриті джерела та збирають красномовні артефакти «російської культури», яка породжує військову агресію. За словами засновника культурної інституції Павла Гайдая, одне із завдань проєкту – задокументувати особливості так званої культури окупантів, щоб таким чином «системно і по

фактах пояснити всьому світу, яких істот насправді формує російська культура, як вони втрачають людяність і свободу, і в чому її небезпека для вільних народів і всього світу». На переконання очільниці культурної інституції «Міжвухами» Марії Задорожної, цей архів може стати одним з доказів злочинів росіян проти української культури у міжнародних судах та трибуналах. Крім того, архів стане платформою для збереження, примноження та обміну знаннями про війну росії проти України, переконана засновниця та менеджерка проєкту «Настінні докази» Анастасія Олексій. Команда ще не має підтверджених фотодоказів з Луганської області, що досі залишається майже повністю окупованою Росією. Загалом архів містить 399 написів, з них – 49 були зафіксовані саме в школах і ліцеях... Про функціональні значення та сенси цих написів докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/society/nadpisi-zalisheni-okupanti-v-ukrajinskih-shkolah-pro-shcho-voni-i-yak-vkazuyut-na-zlochini-302460/>

Держекспертиза схвалила проєкт Національного військового меморіального кладовища у Гатному. Національне військове меморіальне кладовище отримало позитивний висновок. – Іванна Капустянська

Проєкт створення Національного військового меморіального кладовища у селищі Гатне Фастівського району Київської області пройшов державну експертизу і отримав позитивний висновок. Зокрема, експертиза підтвердила відсутність порушень санітарного і епідеміологічного благополуччя населення, а також можливого впливу на екологію, про який заявляли противники будівництва меморіалу. В межах перших двох пускових комплексів меморіалу планують облаштувати: сектори поховань, колумбарні стіни, будинок трауру, вхідну групу, центральну площу, зону рекреації, під'їзну дорогу, зупинку громадського транспорту, автостоянку, адміністративну та господарську будівлі, пункт охорони. Тендер на відбір підрядника для безпосереднього будівництва планують оголосити незабаром. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2024/06/30/621691_derzhekspertiza_shvalila_proiekt.html

Медіа

Фундаментальна проблема телеграму в тому, що його не контролює жодна з наших дружніх держав, – експерт Хіміч

Експерт телекомунікаційного ринку Роман Хіміч вважає, що протидіяти телеграму, який пов'язаний із росією, необхідно, проте заборона не гарантує повну відмову українців від використання застосунку. Хіміч вважає, що навіть якщо введуть заборону на телеграм, то це не дає стовідсоткової гарантії, що цим месенджером перестануть користуватися, як це й було з іншими соцмережами, пов'язаними з росією. «Попри те, що перегляд «Однокласників» і «Вконтакте» суттєво зменшився, він не зник. Я зараз не пам'ятаю достеменно, зменшилося десь в півтора чи два рази, але не вдесятеро. Тобто люди продовжують дивитися, тому що VPN залишається простим і загальнодоступним способом обійти це обмеження – це перше зауваження. Друге: вебресурси існують як інтернет-сторінки. Телеграм – це застосунок, через це можуть використовуватись

набагато складніші технічні рішення (я не буду зараз поринати), які набагато складніше блокувати. Тобто у випадку з телеграмом це просто фізично набагато складніше – блокувати його трафік, там дуже розгалужена мережа серверів і весь час змінюються адреси доступу», – додав він. Докладніше:

<https://espreso.tv/news-fundamentalna-problema-telegramu-u-tomu-shcho-yogo-ne-kontrolyue-zhodna-z-nashikh-druzhnikh-derzhav-ekspert-khimich>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

Пушкін, Чайковський, декабристи: чому Кам'янка на Черкащині досі є твердиною російської культури? – АННА ЛОДИГІНА

Кам'янка могла б стати осердям української культури – всього в 10 кілометрах від цього живописного районного центру на Черкащині розкинувся легендарний Холодний Яр. Цей реліктовий ліс приховує багато секретів нашої історії – від трипілля, скіфів і гайдамаків до часів УНР і Холодноярської республіки. Тут, фактично в передмісті Кам'янки, у селі Вербівка розташовувалась артіль вишивальниць, яка забезпечувала зв'язок між зірками авангарду Олександром Екстер, Казимиром Малевичем, Ніною Генке-Меллер з українськими традиціями. А ще тут бував Пушкін з друзями. І саме тут Петро Чайковський написав оперу за поезією Пушкіна про «коварного і алчного» Мазепу – важливий для царської Росії твір, що нівелював роль гетьмана в українській історії і возвеличував перемогу над ним царя Петра I. Саме ця частина історії в Кам'янці досі в пошані. Там досі стоїть пам'ятник російському поету на повний зріст. І майже не знайти згадок про інші історії цих місць... У матеріалі розповідається про заснування артілі вишивальниць, організованої українською художницею Наталією Давидовою... Художниця заснувала артіль у Вербівці у родинному маєтку чоловіка, який був племінником Петра Чайковського і онуком декабриста Василя Давидова... Тут завдяки Наталії Давидовій існувала лабораторія авангардного мистецтва у співпраці з Олександром Екстер, Казимиром Малевичем, Ніною Генке-Меллер, які були художніми керівниками майстерні... Маєток у 1919 році розграбували і зруйнували більшовики. Архів Давидової та артілі вивезли до Росії... Наразі маєток – історичне місце, де близько 17 років вирувало унікальне мистецьке українське явище, – це руїни у бур'янах... Хоча, фактично, навіть руїн немає... пуста з бур'яном, де колись стояв розкішний двоповерховий маєток Давидових і майстерня. Про ці часи нагадують тепер лише ледь виступаючі обриси фундаменту. Ось так українська історія вчергове втоптана у землю, а рештки вивезені ворогом на їхню територію... Така ж пуста утворилася всередині Вербівки... постала старовинна дерев'яна церква Різдва Богородиці XVIII століття. А над нею – сучасний яскраво-преяскраво-синій дах!... Цю церкву збудували у 1768 році. Відтоді вона пережила багато буремних часів, зокрема кілька воєн і кілька перебудов. Куполи і дзвіниця не збереглися. У радянські часи дивом вдалося врятувати саму будівлю, організувавши там від колгоспу зернову комору. Сьогодні це діюча церква УПЦ Київського патріархату. Через поважний кількостілітній вік дах почав протікати, місцеві мешканці власними силами зібрали кошти і усунули проблему. Кажуть, що просто не знали, куди звертатися і що робити... Натомість в 12 кілометрах звід-

си, у Кам'янці під пильним наглядом і охороною перебуває низка сумнівних культурних об'єктів України... Їх принаймні за останні два з половиною роки точно мали б знести. Але ні... Дім управителя, в якому теж жила родина Давидових, збудований наприкінці ХІХ століття, чудово зберігся. Пам'ятна дошка ззовні інформує, що в таких-то роках тут у своєї сестри бував і жив російський композитор Петро Чайковський. У будівлі зараз знаходяться картинна галерея та історичний музей, в якому діють експозиції присвячені, зокрема, визвольним змаганням, Другій світовій, українському побуту і етнографії. Крім того, в одній з кімнат облаштовано пам'ятну стіну мистецької артілі Наталії Давидової. На ній – фотографії мисткині, її вербівських майстрів, знімки зруйнованого маєтку та флігеля, де була майстерня, фотокопії вишитих робіт, зокрема за ескізами Малевича та Екстер... Та 10 років тому, тут не побачили б і цього. Про артіль і все з нею пов'язане у радянські часи забули. Зі здобуттям незалежності України тут віднайшли історію Вербівки і почали копати, наскільки було можливо, враховуючи, що архів знаходиться в росії. Ця стіна – єдине нагадування про унікальне мистецьке явище, започатковане Наталією Давидовою... Зате все у Кам'янці говорить про російський слід в історії. Навпроти музею вздовж берега річки Тясмин знаходиться парк декабристів... з постаментом Пушкіна... Чомусь «пушкінопод» Кам'янки не торкнувся. Відомо, що Олександр Пушкін кілька разів бував у Кам'янці. Віддаючи шану цій визначній події тут не тільки поставили колись йому пам'ятник, але й назвали скелю його іменем... Гуляючи парком, можна побачити ще одну важливу пам'ятку – грот, в якому відпочивали декаристи і пушкін... у іншій частині парку знаходиться так званий Зелений будиночок – один з флігелів садиби Давидових. Сьогодні тут Літературно-меморіальний музей О. С. Пушкіна та П. Чайковського, заснований у 1937 році... Сьогодні діяльність музею російської культури призупинена, ніби переглядається його експозиція. Та поки що рояль Чайковського, блокнот з віршами Пушкіна та інші речі на місці. На місці і пам'ятник самому композитору, він зустрічає дорогою до будинку... Поки у Кам'янці навіщось пролонгують існування маркерів російської культури, в росії активно взяли за популяризацію мистецької артілі Давидової як свого культурного надбання. Проєкт назвали «Вербовка 100» з наголосом на першому складі. За ескізами українських художників, яких там називають традиційно своїми, вони відтворюють подушки, сумки, хустки з вишивкою за вкраденими вербівськими ескізами. Ба навіть влаштували показ в Італії – «Вербовці 100». Цікаво, скільки часу натомість знадобиться нам, щоб достойно представити пам'ять про Вербівку і перезавантажити музей російській культурі, якщо досі не зроблено найпростішого, і місто ніяк не розлучиться з пам'ятниками декабристам та пушкінам-чайковським? Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/chomu-kam-yanka-na-cherkashchini-dosi-ye-plotom-rosiyskoji-kulturi-302445/>

Які вулиці ще не перейменували на Любомльщині

Станом на початок липня 2024 року 71 вулиця на Волині, яка підлягає перейменуванню у рамках закону про декомунізацію, ще не змінила назву. Докладніше:

<https://lyuboml.rayon.in.ua/news/719623-yaki-vulitsi-shche-ne-pereymenuvali-na-lyubomlshchini>

Регіональна культурна політика, культурно-мистецькі ініціативи громад

Відбудова Харкова: за кошти містян і без їхньої участі. – «Обсерваторія демократії»

10 червня у Берліні відбулася конференція «Відновлення Харкова: основні цілі та плани». На ній мер Харкова Ігор Терехов заявив, що завдані обласному центру руйнації та збитки від російської агресії становлять понад 10 мільярдів євро. Питання відбудови Харкова протягом останніх двох років є одним із основних у публічних заявах та виступах міського голови Ігоря Терехова. Аналітичний центр «Обсерваторія демократії» дослідив, як за кошти місцевого бюджету зараз здійснюється відновлення пошкодженої інфраструктури та наскільки до цих процесів залучено громадськість... У підсумку: «Протягом останніх двох років Харківська міська рада перебуває в активному пошуку інвесторів для відбудови міста... Проте, самих харків'ян до розробки цього генерального плану міська влада не залучає... Загалом, комунікація та співпраця з громадськістю з боку міської влади у питаннях відбудови перебуває на низькому рівні. З усіх доступних інструментів громадського залучення міська рада надає можливість харків'янам скористатися лише трьома – доступом до публічної інформації, поданням електронних петицій та участю в електронному опитуванні. При цьому, й доступ до інформації є доволі обмеженим... Натомість, активно залучені до відбудови її реальні бенефіціари – наближені до міської влади будівельні компанії... Тож, загальна картина відбудови Харкова наразі виглядає наступним чином. Більше двох років міська влада займається пошуком інвесторів для відновлення міста, а також розробляє Стратегію та Генеральний план. Паралельно з цим на частині зруйнованих і пошкоджених об'єктів житлового та нежитлового фонду вже ведуться ремонтні роботи, на що з міського бюджету вже витрачено майже 1 мільярд гривень. І цей процес de facto розірвано з розробкою стратегічної документації щодо відновлення міста. Поки що ця документація тільки згадується в інтерв'ю міських чиновників, проте, міська рада не лише не забезпечила залучення громадськості до її розробки, але й не презентувала харків'янам самостійно розроблені повноцінні документи. Вочевидь, це хибна і нерезультативна модель. Партисипаторність та підзвітність мають стати підґрунтям відбудови не лише у повоєнному майбутньому, але й зараз, зважаючи, що вже зараз на ремонти пошкоджених будівель витрачаються чималі кошти харківських платників податків». Докладніше:

https://lb.ua/blog/observatory_democracy/622240_vidbudova_harkova_koshti_mistyan_i.html

Благодійність. Меценатство. Волонтерство

Медіа-кава: продають зустріч із Валерієм Залужним

Волонтерський проєкт з Луцька «Медіа-кава» виставив на продаж «лот» – зустріч із послом України у Великій Британії, колишнім Головнокомандувачем України Валерієм Залужним. Зібрані гроші відправляють на ЗСУ. Докладніше:

<https://lutsk.rayon.in.ua/news/719461-media-kava-prodayut-zustrich-iz-valeriem-zaluzhnim>

НА ШАПКУ-2024: ГУРТ ПРОСЛАВИ «ОБ'ЄДНАНІ ХВАЛОЮ» СПІЛЬНОТИ «МИР ВАМ» УГКЦ. Благодійний концерт у Франківську

Організатори збирають кошти на обладнання безпосередньо в Онкогематологічне відділення Івано-Франківської обласної дитячої лікарні. Докладніше:

https://postimpreza.org/announcements/na_shapku-2024-hurt-proslavy-obiednani-khvaloiu-spilnoty-myr-vam-uhkts

Фестивалі

Re-read, Liza Bibikova, Oi Fusk: проєкт «Артилерія» представить власну сцену на Atlas United 2024. – Марічка Максимець

З 12 по 14 липня у Києві, у Blockbuster Mall, пройде музичний фестиваль Atlas United 2024. На події диджитал-команда «Суспільне Культура» представить власну сцену на East Stage. На сцені виступатимуть: український поп-лаунж-рок гурт The Soul Delusion; український емо-гурт Re-read; співачка Liza Bibikova; український хіп-хоп виконавець Oi Fusk. Мета Atlas United 2024 — зібрати 100 мільйонів гривень на наземні та повітряні дрони для ЗСУ. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/artyleriia-atlas-united/>

Театр

У театрі імені Леся Курбаса показали «Легенду про вічне життя». – Катерина Сліпченко

У львівському театрі імені Леся Курбаса показали нову виставу «Легенда про вічне життя» за Іваном Франком. Режисером та художником є Олександр Білозуб. Ця вистава – це колабораційний проєкт двох львівських інституцій, театру імені Леся Курбаса та Дому Франка до 165-ї річниці письменника у межах великого проєкту «Франко. Re:Volution». Виставу тоді показали у Львові та Києві. Натомість тепер вона стане частиною репертуару театру. Докладніше:

https://zaxid.net/u-teatri-imeni-lesya-kurbasa-pokazali-legendu-pro-vichne-zhittya_n1588747

У Волинському драмтеатрі йдуть ремонтні роботи

У Волинському академічному облмуздрамтеатрі імені Тараса Шевченка стартували ремонтні роботи. У приміщенні замінюють світильники, циклюють паркет, монтують додаткові вбиральні, фарбують підлогу та оновлюють головну сцену і простір у фое. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/719672-u-volinskomu-dramteatri-ydut-remontni-roboti>

Музика

Романтичний літній вечір танго і джазу при свічках у Львівській філармонії. На гостей чекає унікальна атмосфера та незабутні емоції від виконання хітів легендарних композиторів. – Ольга Максим'як

Львів'ян і гостей міста запрошують у Львівську філармонію на унікальний вечір танго та джазу при свічках, який відбудеться 14 липня. У програмі прозвучать найвідоміші хіти Карлоса Гарделя, Астора П'яццолли, Мирослава Скорика, Богдана Весоловського та інших легендарних композиторів. На сцені виступлять найкращі артисти Львівської філармонії у супроводі відомих львівських музикантів. Особливу атмосферу події створить танцтеатр «Життя», який передасть усі емоції та пристрасть легендарних світових хітів танго та джазу через танець.

<https://zaxid.net/romantichniy-litniy-vechir-tango-i-dzhazu-pri-svichkah-u-lvivskiy-filarmoniyi-n1588783>

У Рівному виступив оркестр 2 Галицької бригади Національної гвардії України

Оркестр Другої галицької бригади Національної гвардії України зіграв для рівнян. Захід пройшов на літній сцені у Парку культури та відпочинку імені Т. Г. Шевченка. Зі сцени лунали відомі народні, класичні та сучасні мелодії. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/719345-u-rivnomu-vistupiv-orkestr-2-galitskoi-brigadi-natsionalnoi-gvardii-ukraini>

Візуальні мистецтва

П'ять львівських виставок, які можна відвідати у липні. – Наталка Горішня

Йдеться про виставку Любомира Медведя «Мала Ретроспекція» у Shum Art Gallery, до 20 серпня; виставку «Ганна Криволап. Барокові інспірації» у Палаці Потоцьких, до 25 серпня; виставку Григорія Лоїка «Майдан – Війна – Маре» у Національному музеї імені Андрея шептицького, до 14 липня; виставку «Місце на Землі» Максима Мазура та Андрія Підлісного у галереї «Дзига», до 15 липня; виставку «Крісла Василя Флуда» у Музеї ідей, до кінця липня. Докладніше:

<https://zaxid.net/pyat-lvivskih-vistavok-yaki-mozhna-vidvidati-u-lipni-n1588758>

Кіномистецтво. Кінопрокат

У Києві пройде Одеський міжнародний кінофестиваль. Що у програмі? – Марічка Максимець

З 12 по 20 липня у Києві, в Будинку кіно та кінотеатрі «Оскар», пройде 15-й Одеський міжнародний кінофестиваль (ОМКФ). Які фільми увійшли до конкурсних програм та ініціативи фестивалю докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/oiff-2024/>

«Ми були рекрутами»: документальний фільм про бійців Третьої окремої штурмової бригади вийшов на Netflix. – Таня Матяш

На стрімінговому сервісі Netflix вийшла документальна стрічка про бійців легендарної Третьої окремої штурмової бригади «Ми були рекрутами». Створив фільм український режисер Любомир Левицький. «Ми були рекрутами» стала однією з найуспішніших документальних стрічок за всю історію України. Вийшовши в національний прокат 2 травня, за чотири тижні фільм відвідало більш ніж 32 000 глядачів, отримавши понад 5,2 млн гривень касового збору. Цей результат – другий за бокс-офісом для українських документальних стрічок після «20 днів у Маріуполі» Мстислава Чернова, який отримав кінопремію «Оскар». Докладніше:

https://lb.ua/culture/2024/07/03/622264_mi_buli_rekrutami_dokumentalniy.html

Сенцов про фільм «Реал»: Камера випадково увімкнулася під час важкого бою

Новий фільм «Реал» українського режисера та колишнього бранця Кремля Олега Сенцова показує події важкого бою під час контрнаступу, випадково зняті камерою GoPro. Нещодавно у Чехії на кінофестивалі у Карлових Варах відбулася світова прем'єра фільму «Реал» українського режисера, колишнього політв'язня кремля, а нині військовослужбовця Олега Сенцова. Фільм було знято безпосередньо на полі бою. Режисер поділився, що кадри, які стали стрічкою, були зняті випадково. В один момент, пригадує Сенцов, їхнє авто підбили. Тоді він перевіряв свій шолом, і камера GoPro увімкнулася випадково і зняла ці півтори години відео. У фільмі вони ведуть перемовини з траншеї з позицією «Реал».

<https://espresso.tv/kino-sentsov-pro-film-real-kamera-vipadkovo-uvimknulasya-pid-chas-vazhkogo-boyu>

Просвітництво

Відбудеться лекція про ідеолога ОУН Степана Ленкавського

До 120-ї річниці з дня народження українського політичного діяча, ідеолога ОУН, в'язня Аушвіцу, автора Декалогу українського націоналіста Степана Ленкавського відбудеться лекція про його життя. Постать Степана Ленкавського – одного зі співзасновників ОУН, який очолив організацію після вбивства Степана Бандери, мало досліджена. Більш відомими й у час війни мотиваційними є його ідеологічні настанови – Декалог українського націоналіста, морально-етичний кодекс для сотень тисяч учасників національно-визвольної боротьби ХХ століття. Лекція-обговорення відбудеться 5 липня в Інформаційно-виставковому центрі Музею Майдану. Зустріч також транслюватиметься на фейсбуці Інформаційно-виставкового центру Музею Майдану та Українського інституту національної пам'яті, а також на ютубі. Спікер: доктор політичних наук, голова Івано-Франківської обласної ради, дослідник творчості та автор життєпису Степана Ленкавського Олександр Сич. Організатори події: Україн-

ський інститут національної пам'яті, Національний музей Революції Гідності, Інститут Наукових Студій Націоналізму. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/719308-vidbudetsya-lektsiya-pro-ideologu-stepana-lenkavskogo>

Література. Книговидання

Український інститут книги назвав найприбутковіші книговидавничі підприємства

Фахівці Українського інституту книги проаналізували показники фінансової звітності книговидавничих та книготорговельних підприємств. Аналіз підготували за допомогою аналітичних сервісів YouControl та youcontrol.market. Загалом видавці у 2023 році вдвічі покращили свій річний дохід від реалізації продукції проти неуспішного 2022 року. Зазначається, що вони перевищили показники довоєнного 2021 року більш як на третину. Разом із цим, за даними Книжкової палати України, тиражі виданих у 2023 році книжок складають лише 55% від випуску 2021 року. Отже, збільшення виторгу значною мірою можна пояснити зростанням цін на книжки. За підсумками I кварталу 2024 року великі видавці показують успішні результати: 19 з 22 мають фінансове зростання порівняно з I кварталом 2023 року. У п'ятірку найкращих за підсумками потрапили такі видавці: «Клуб сімейного дозвілля», «Видавництво Старого Лева», «Наш формат», «Ранок», «Видавничий дім «Освіта». Структура книжкового випуску в Україні залишається асиметричною, зі значною перевагою навчально-методичних видань. А ось показники книжкової торгівлі 2023 року вдвічі перевищують цифри за довоєнний 2021 рік. Тут потрібно зважати на здорожчання книжок. Топ-3 суб'єкти книжкової торгівлі: Книгарня «Є», Книголенд, Буква. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/719616-ukrainskiy-institut-knigi-nazvav-naypributkovishi-knigovidavnichi-pidpriemstva>

Ідея, яка наснилася: в Ужгороді відкрили першу книгарню-кав'ярню Рарерова. – Ольга Заєць

В Ужгороді відкрили першу книгарню-кав'ярню під назвою Рарерова. Власник закладу – лікар-психіатр Георгій Московець зазначає, що це історія не тільки про читання та каву, а й про об'єднання поколінь та розвиток культурного життя міста. Георгій Московець родом із нині окупованого міста Токмак Запорізької області. Концепція закладу, за його словами, полягає в тому, що всередині одного простору існують і книгарня, і кав'ярня. Він переконаний, що для міста зараз актуально залучати до співпраці людей, які хочуть цікаво розвивати у місті культурний напрям. Паперовим серцем книгарні-кав'ярні є добірка, яка вміщує понад півтори тисячі різножанрових видань. Це переважно україномовна вітчизняна та світова література від відомих українських видавництв. Найближчим часом збірка книгарні-кав'ярні Рарерова поповниться й англійською літературою, що дублюватиметься українською. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/719566-ideya-yaka-nasnilasya-v-uzhgorodi-vidkrili-pershu-knigarnyu-kavyarnyu-paperova>

Збірка українського поета Сливинського потрапила у шортлист Премії Волкотта у США. Раніше її отримав Жадан

Переклад англійською збірки «Winter King» («Зимовий король») українського поета і перекладача Остапа Сливинського опинився у шортлисті Премії The Derek Walcott Prize for Poetry 2024. Поетична збірка англійською мовою вийшла у видавництві Lost Horse Press. Її переклали Віталій Чернецький та Ірина Шувалова. The Derek Walcott Prize for Poetry щороку вручає видавництво Arrowsmith Press у партнерстві з фестивалем Дерека Волкотта та бостонським театром драматургів. Премія відзначає опубліковану минулого року збірку віршів живого поета, який не є громадянином США. Претендувати на премію можуть збірки англійською мовою або в англійському перекладі. Переможця оголосять 15 жовтня під час осінньої презентації книжки Свена Біркертса, Гліна Максвелла та Гертруди Шнакенберг. У 2021 році премію імені Дерека Волкотта отримав український письменник Сергій Жадан. Докладніше:

<https://espresso.tv/kultura-zbirka-ukrainskogo-poeta-slivinskogo-potrapila-u-shortlist-premii-volkotta-u-ssha-ranishe-ii-otrimav-zhadan>

Стартував конкурс на здобуття літературної премії імені Івана Корсака

На пошанування пам'яті Івана Корсака, а також задля піднесення в Україні популярності творів історичної тематики й заохочення авторів тих творів, які стали яскравими художніми здобутками, родина Івана Корсака та видавництво «Ярославів Вал» 2018 року заснували Літературну премію імені Івана Корсака. Роботи на здобуття премії приймають до 25 серпня. Нагороджують переможця 15 вересня у день народження Івана Корсака у Музеї сучасного українського мистецтва Корсаків (Луцьк). Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/719475-startuvav-konkurs-na-zdobuttya-literaturnoi-premii-imeni-ivana-korsaka>

Міжнародний конкурс книжкових обкладинок для початківців оголосив переможців

Конкурс книжкового дизайну Cover Design Award оголосив переможців 2024 року. Серед 1800 заявок журі обрали переможців у трьох категоріях: дитяча література, художня література і нон-фікшн. Докладніше:

<https://chytomo.com/mizhnarodnyj-konkurs-knyzhkovykh-obkladynok-dlia-pochatkiivtsiv-oholosyv-peremozhstiv/>

Музейна справа

В Ужгородському скансені діє виставка вишитих сорочок

В Закарпатському музеї народної архітектури та побуту діє виставка «Вишивана сорочка крізь віки: культурний ідентифікатор українців Закарпаття». Тут представлено жіночі та чоловічі вишиті сорочки із фондової колекції музею, а також старі фотографії кінця XIX – першої половини XX століття. Експозицію приурочено до 54-річчя Закарпатського музею народної архітектури та побуту й II Міжнародного музейного форуму «Сучасний музейний простір і виклики сьогодення». Виставка триватиме до 23 липня. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/719612-v-uzhgorodskomu-skanseni-die-vistavka-vishitikh-sorochok>

Охорона культурної спадщини

На дні знищеного Каховського водосховища виявили археологічну знахідку V–III тис. до н. е.

Поблизу урочища Сагайдачне у лівобережній частині Дніпровського району Запоріжжя мешканець Віктор Доронович знайшов старовинну мотику для оброблення землі. Чоловік підібрав у піску дивний кістяний предмет з отвором під час прибирання сміття на косі. Мотику, датовану V–III тис. до н. е., передали музейним фондам національного заповідника «Хортиця». Докладніше:

<https://espreso.tv/kultura-na-dni-znishchenogo-kakhovskogo-vodoskhovishcha-viyavili-arkheologichnu-znakhidku-v-iii-tis-do-n-e>

Бібліотечна справа. Читання. Промоція читання

У деокупованому селі на Київщині відновили бібліотеку

У деокупованому селі Рудницьке у Київській області відновили бібліотеку, яку пошкодили російські окупанти. Проект вдалося реалізувати завдяки грантовому конкурсу «Посилення громадської участі в процесах раннього відновлення на звільнених територіях». На початку повномасштабного вторгнення російські військові окупували село Рудницьке. Коли відходили, спалили місцеву школу, обстріляли об'єкти інфраструктури, знищили й пошкодили приватні будинки місцевих мешканців, а також й саму бібліотеку. Нині у приміщенні бібліотеки зробили ремонт: оновили стіни, стелю і підлогу. Також закупили нові меблі, гаджети й частину книжок. Був запит від місцевого населення, тож команда «МХП-Громаді» підготувала грант на відновлення бібліотеки й отримала фінансування від донорів. Відновлення бібліотеки зайняло майже 6 місяців. У бібліотеці планують організувати презентації книжок, літературні читання й вечори поезії. Нині фонд бібліотеки налічує понад 1000 видань: це дитяча література, іноземні автори, а також книжки сучасних українських авторів і класиків. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-deokupovanomu-seli-na-kyivshchyni-vidnovyly-biblioteku/>

У Горохівській громаді стартував читацький рекорд

Горохівська територіальна громада хоче встановити Національний рекорд України в номінації «найбільш читаюча громада». Мета рекорду – залучити тисячу читачів, які прочитають 10 тисяч книг, підвищити популярність відвідування бібліотек та читання. Протягом трьох місяців кожен бажаючий може долучитися до встановлення рекорду, відвідавши бібліотеки громади та взявши книги у зручний для себе час. Першим учасником встановлення рекорду став Горохівський міський голова Віктор Годик. Встановлення рекорду відбувається спільно з партнерськими громадами: Рожищенською територіальною громадою (Волинська область) та Рожнятівською територіальною громадою (Івано-Франківська область). Учасників просять робити світлини з прочитаними кни-

гами та публікувати їх у соціальних мережах з хештегом #Читаю_на_рекорд. Докладніше:

<https://gorohiv.rayon.in.ua/news/719659-u-gorokhivskiy-gromadi-startuvav-chitatskiy-rekord>

Дегустація книги: у луцьких кав'ярнях розмістили мінібібліотеки

У низці кав'ярень Луцька з'явилися мінібібліотеки, аби популяризувати читання серед мешканців міста. Ініціювала проєкт літературна платформа «Фронтера». Протягом липня всі охочі зможуть почитати книжки українських та зарубіжних авторів, відвідавши один із закладів-партнерів «Фронтери». У кожній кав'ярні добірки видань відрізняються. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/719653-degustatsiya-knigi-literaturna-platforma-frontera-rozmistila-minibiblioteki-u-lutskikh-kavyarnyakh>

Навчальні заклади. Кадри

Конкурс на посаду директора Львівського палацу мистецтв завершився скандалом. Переможцем обрали кандидата від партії «Голос» Левка Ваньковича. – Наталія Шутка

3 липня Катерина Кеньо, Олександр Лабецький та Ярослав Бринь відмовилися від участі у конкурсі на посаду директора комунального закладу культури «Львівський палац мистецтв», заявивши про непрозорість та підтримку владою одного з кандидатів. Йдеться про представника партії «Голос» Левка Ваньковича, який не має офіційного стажу роботи у сфері культури три роки, як цього вимагає закон, однак його допустили до конкурсу. Також про демарш оголосили четверо з дев'яти членів конкурсної комісії. Незважаючи на це, засідання продовжилося і конкурсна комісія на чолі з заступником голови ЛОВА Іваном Собком визначила Левка Ваньковича переможцем та рекомендувала призначити його на посаду директора на п'ять років. Конкурс на посаду директора Львівського палацу мистецтв перетворився на політичне протистояння «Європейської солідарності» та «Голосу». Після того, як представника «Голосу» Левка Ваньковича допустили до конкурсу, троє інших кандидатів заявили про упередженість та відмовилися від подальшої участі. Заступник голови ЛОВА, голова конкурсної комісії Іван Собко назвав згадані заяви демаршем та наполягав на продовженні конкурсу. Після цього Левко Ванькович, який вже кілька місяців керує палацом мистецтв у статусі в.о., презентував своє бачення розвитку закладу. Зокрема, заявив про плани перетворити палац мистецтв на «провідний центр культури та мистецтва, виставковий простір топ-рівня». Також зазначив про наміри організувати виставковий простір на даху будівлі та комерційну діяльність у внутрішньому дворіку, провести реконструкцію будівлі у плані енергоефективності, забезпечити інклюзивні ліфти, туалети та оновити бренд закладу. Також зазначив про необхідність створити благодійний фонд для підтримки палацу мистецтв. Докладніше:

<https://zaxid.net/troye-z-chotiroh-pretendentiv-znyalisya-z-konkursu-na-posadu-direktora-lvivskogo-palatsu-mistetstv-n1588767>

Підтримка України у світі

Популярний шведський журнал, що пише про мистецтво, присвятив свій номер Україні

Популярний шведський журнал 20TAL, що пише про мистецтво, присвятив новий номер українській літературі та культурі під гаслом «Україна дивиться вперед». На 160 сторінках опублікували переклади творів відомих українських поетів та прозаїків шведською мовою. Це твори письменників як минулого, так і сучасності. Серед них – Василь Стус, Оксана Забужко, Сергій Жадан, Андрій Любка, Софія Андрухович, Тарас Прохасько, Катерина Калитко, Ірина Цілик, Артем Чех та інші. У журналі також опублікували твори українських діячів, яких вбила РФ з початку повномасштабного вторгнення: письменниці Вікторії Амеліної та поета Дениса Кривцова. Докладніше:

<https://www.platfor.ma/populyarnyj-shvedskyj-zhurnal-shho-pyshe-pro-mystetstvo-prysvyatyv-svij-nomer-ukrayini/>

Німецька співачка Марлен Маас заспівала «Ой у лузі червона калина» на могилі Ірини Цибух у Львові

Німецька співачка Марлен Маас виконала пісню «Ой у лузі червона калина» на Марсовому полі у Львові. Жінка приїхала до України вперше й присвятила пісню загиблій парамедикіні Ірині Цибух із позивним Чека після того, як прочитала її прощальний лист. Марлен Маас із початку повномасштабного вторгнення допомагає українським військовим у німецьких госпіталях, а також передає українським шпиталям сучасне обладнання. Докладніше:

<https://zahid.espresso.tv/novyny-lviv-nimetska-spivachka-marlen-maas-zaspivala-oy-u-luzi-chervona-kalina-na-mogili-irini-tsibukh-u-lvovi>

Випуск підготувала

В. В. Пижевська,
головний бібліограф сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації відділу НАУІ
Інформцентру з питань культури та мистецтва,
E-mail: infocenter@nplu.org ; info_nplu@ua.fm
контакт. тел.: 425-23-26